Beartas OSPS agus Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta

Coláiste Naomh Eoin • Inis Meáin • Scoil aitheanta Ghaeltachta

Scoilbhliain 2026–2027

Oideachas Sóisialta Pearsanta agus Sláinte agus Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta do gach scoláire. Cuireann sé seo mionsocruithe Chuid C den Bheartas Folláine i bhfeidhm.

Léitear an beartas seo le Beartas Folláine 2026–2027, Beartas RSO 2026–2027, Bí Cineálta, an Ráiteas um Chumhdach Leanaí agus Nósanna Imeachta 2025, an Cód Iompair, an Beartas Cónaithe, an Beartas Oideachas Gaeltachta agus na beartais sonraí agus tinrimh.

Is iarbhunscoil bheag oileáin í Coláiste Naomh Eoin ar Inis Meáin, a bhfuil aitheantas aici mar Scoil Ghaeltachta. Freastalaíonn sí ar scoláirí an oileáin agus ar scoláirí ó áiteanna eile in Éirinn, lena n-áirítear scoláirí a chónaíonn le teaghlaigh aíochta. Tá dlúthchaidreamh leis an bpobal, féiniúlacht Ghaeilge agus riachtanais na cónaitheachta lárnach dár gcur chuige.

Is í an Ghaeilge teanga teagaisc, chumarsáide agus shóisialú na scoile. Soláthraímid tacaíocht agus eolas trí Ghaeilge agus lorgaímid seirbhís as Gaeilge ó ghairmithe seachtracha nuair is féidir. Iarrtar rogha teanga an scoláire, aistriúchán cuí agus míniú intuigthe. Ní chuirtear moill ar chosaint, ar mheasúnú práinneach ná ar chóireáil de dheasca easpa seirbhíse Gaeilge. Ní chuirtear smachtbhanna teanga ar nochtadh ná ar iarraidh cabhrach; úsáidtear an teanga nó an modh cumarsáide a ligeann don scoláire a bheith sábháilte.

1 Cuspóir agus soláthar curaclaim

Is cuid chomhtháite den OSPS é OCG. Cothaímid eolas cruinn, caidrimh mheasúla, féinmheas, litearthacht sláinte agus cumas cabhair a lorg. Bíonn an teagasc cuimsitheach, aoisoiriúnach, bunaithe ar an gcuraclam agus ar chearta an scoláire. Ní úsáidtear lipéad diagnóiseach ná easpa Gaeilge mar chúis le scoláire a fhágáil ar lár.

Sa tSraith Shóisearach, is í sonraíocht 2023 an bonn do gach cohórt 2026–2027. Déantar plean don ghearrchúrsa 100 uair thar na trí bliana agus don chlár Folláine 400 uair ar a laghad, i gcomhréir leis na treoirlínte agus Ciorclán 0062/2026. Coinnítear mapa ar leith d'am OSPS, OSSP agus Corpoideachais; ní chuirtear imeachtaí aonuaire in ionad an tsoláthair rialta

Clár	Socruithe 2026–2027
An tSraith Shóisearach	Clár leanúnach OSPS 100 uair thar thrí bliana. Mapáiltear gach toradh foghlama; comhtháthaítear OCG.
An Idirbhliain	Clár pleanáilte OSPS agus OCG a oireann do na gnéithe forbartha sa Ráiteas Idirbhliana agus don fhoireann uirlisí CNCM. Áirítear sé thréimhse OCG ar a laghad sa bhliain.
Bliain 5 agus Bliain 6	Leanann OCG bliantúil do gach scoláire. Go dtí cur i bhfeidhm na sonraíochta nua, déantar sé thréimhse OCG ar a laghad sa bhliain agus clúdach cuí ar an gclár.
OSPS sinsearach 2024	Faoi Mheán Fómhair 2027 cuirtear i bhfeidhm é do scoláirí eile a théann isteach sa chúigiú bliain. Tá riachtanais níos luaithe ann do LCA ó 2025 agus do na cláir ábhartha; seiceáiltear an cohórt iarbhír.

Deimhníonn an Príomhoide dáta tosaithe an tsoláthair sinsearaigh, an clár a bhaineann le gach cohórt, an t-am iarbhír agus an fhoireann. Ní deimhniú soláthair é an beartas féin. Ní chuirtear OCG ar ceal mar gheall ar bhrú scrúduithe.

2 Ábhar agus leanúnachas na foghlama

Clúdaítear snáitheanna uile na sonraíochta sóisearaí: tuiscint orm féin agus ar dhaoine eile, roghanna sláintiúla, caidrimh agus gnéasacht, agus folláine mhothúchánach. Úsáidtear feasacht, idirphlé, machnamh agus gníomh trasna an chláir. Is mapa áitiúil tosaigh í an tábla seo; ní chuireann sí torthaí foghlama oifigiúla na sonraíochta in ionad a chéile. [S1–S2]

Bliain	Fócas an chláir áitiúil
Bliain 1	Muintearas agus cairdeas; aithne orm féin; caithreachas agus íomhá choirp; príobháideachas, teorainneacha agus cumarsáid; cabhair a lorg agus socrú as baile.
Bliain 2	Brú piaraí agus cinntí; caidrimh shláintiúla; meas ar éagsúlacht; toiliú agus sábháilteacht ar líne; mothúcháin, substaintí agus foinsí eolais iontaofa.
Bliain 3	Caidrimh agus gnéasacht de réir na sonraíochta; toiliú leanúnach; sláinte ghnéis agus atáirgthe, frithghiniúint agus ionfhabhtuithe gnéas-tarchurtha; déileáil le strus agus seirbhísí.
An Idirbhliain	Neamhspleáchas agus freagracht; caidrimh san obair agus sa phobal; sábháilteacht dhigiteach; tionchar na meán agus pornagrafaíochta a phlé go criticiúil agus go haoisoiriúnach.
Bliain 5	Féinbhainistíocht; caidrimh chúramacha; cumarsáid agus comhionannas; toiliú, sláinte atáirgthe agus ghnéis; ciapadh agus rialú comhéigneach.
Bliain 6	Caidrimh agus aistriú i ndiaidh scoile; cinnteoireacht eolach; seirbhísí sláinte; saol neamhspleách, sláinte mhothúchánach agus cabhair a lorg.

Déantar forbairt bíseach ar eolas agus scileanna. Coinníonn an comhordaitheoir mapa ina nasctar torthaí foghlama le ceachtanna, acmhainní, am, oiriúnuithe agus measúnú. Úsáidtear ainmneacha cruinne baill choirp agus téarmaíocht shoiléir Ghaeilge, le míniú breise nuair is gá.

3 Teagasc sábháilte agus cuimsitheach

Aontaítear rialacha ranga maidir le meas, gan scéalta pearsanta a iarraidh, gan sonraí daoine eile a scaipeadh, agus gan náiriú. Ní ghealltar rúndacht iomlán: mínítear dualgais chumhdaigh. Úsáidtear samplaí neamhphearsanta, plé treoraithe agus ceisteanna ginearálta; féadfar bosca ceisteanna a úsáid ach mínítear nach bealach práinneach tuairiscithe é.

Freagraítear ceisteanna go fíorasach, go haoisoiriúnach agus de réir na sonraíochta. Más gá, cuirtear freagra ar athló chun eolas a sheiceáil nó chun ceist phearsanta a phlé go príobháideach. Ní thugann múinteoir comhairle chliniciúil aonair; atreoraítear chuig gairmí sláinte cuí. Má éiríonn ábhar cosanta leanaí as ceist, leantar an próiseas DLP agus Tusla.

Déantar oiriúnuithe le Niall agus leis an bhfoireann RSO: teanga shimplí, áiseanna amhairc, réamhfhoclóir, modhanna cumarsáide agus athrá. Pleanáiltear scileanna teorainneacha, toiliú, cúram pearsanta agus cabhair a lorg de réir an riachtanais. Ní bhaintear rochtain ar OCG de scoláire de bharr míchumais ná ní ghlactar leis nach bhfuil gnéasacht nó riachtanais foghlama aige nó aici.

Acmhainní agus cuairteoirí

Úsáidtear sonraíochtaí agus foirne uirlisí reatha CNCM, acmhainní cuí FSS agus tacaíocht Oide. Déanann an múinteoir athbhreithniú ar ábhar, ar chruinneas, ar theanga agus ar oiriúnacht roimh úsáid. Ní thaispeántar pornagrafaíocht mar áis teagaisc. Ní iarrtar ar scoláire íomhá phearsanta a chur chuig fón príobháideach ball foirne.

Faomhtar cuairteoir seachtrach roimh ré agus seiceáiltear inniúlacht, cuspóir agus socruithe cumhdaigh. Fanann freagracht an churaclaim leis an múinteoir; ní fhágtar grúpa faoi chúram an chuairteora amháin. Leanann an scoil Ciorclán 0043/2018, le réamhullmhúchán, láithreacht an mhúinteora agus obair leantach.

4 Tuismitheoirí cearta agus folláine

Is iad tuismitheoirí príomhoideoirí a bpáistí agus soláthraíonn an scoil an curaclam dá freagracht féin. Cuirtear achoimre bhliantúil ar ábhar, ar acmhainní agus ar na socruithe teagaisc ar fáil trí Ghaeilge, le míniú intuigthe eile nuair is gá. Tugtar deis ceisteanna a phlé agus ábhair a fheiceáil roimh ré. Ní iarrtar cead nua do gach gnáthcheacht.

Urramaítear cearta coinsiasa faoi alt 30(2)(e) den Acht Oideachais 1998 agus treoir reatha na Roinne. Pléann an Príomhoide iarratas ar tharraingt siar ó ghné ábhartha OCG leis an tuismitheoir nó leis an scoláire de réir a stádais dhlíthiúil. Soiléirítear an scóip agus taifeadtar an socrú, lena n-áirítear maoirseacht agus foghlaim mhalartach chuí. Ní dhéantar náiriú ná pionós ar an scoláire agus ní ghiorraítear an lá scoile mar ghnáthréiteach.

Aithnítear éagsúlacht teaghlaigh, creidimh, inscne, gnéaschlaonta agus féiniúlachta. Tugtar meas do gach scoláire agus ní chuirtear iallach air nó uirthi féiniúlacht, stair ghnéasach ná eispéireas tráma a nochtadh. Ní mheasúnaítear luachanna pearsanta, taithí ná roghanna sláinte an scoláire mar ghrád foghlama.

Tacaíocht nuair a bhíonn ábhar deacair

Níl treoirchomhairleoir cáilithe fostaithe ná ar fáil go hinmheánach i gColáiste Naomh Eoin faoi láthair, i gcomhthéacs mhéid bheag na scoile. Ní chuireann méid na scoile cearta scoláirí ar threoir chuí ná dualgais na scoile ar ceal. Soláthraíonn an fhoireann tacaíocht thréadach, eolas agus pleanáil oideachasúil laistigh dá n-inniúlacht; ní chuirtear an obair sin i láthair mar threoirchomhairleoireacht ghairmiúil ná mar theiripe.

Má bhíonn scoláire trína chéile, socraítear tacaíocht shábháilte, duine fásta ainmnithe agus athfhilleadh cuí ar an bhfoghlaim. Úsáidtear an bealach folláine agus RSO de réir riachtanais. Déantar rochtain ar ghairmí cuí a lorg nuair is gá; ní ghealltar seirbhís chomhairleoireachta atá ann cheana. Lorgaítear seirbhís as Gaeilge agus ní mhoillítear gníomh práinneach.

5 Cosaint leanaí agus tuairisciú do Tusla

Tá Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 glactha ag an mBord. Is í Máiréad Ní Fhátharta, an Príomhoide, an DLP; coinnítear ainm agus sonraí an leas-DLP sa Ráiteas um Chumhdach Leanaí reatha.

Nochtadh nó ábhar imní

Éisteann an ball foirne go socair, ní chuireann sé ceisteanna treoracha ná ní dhéanann sé imscrúdú, agus ní gheallann sé rúndacht iomlán. Coinnítear taifead fíorasach, dátaithe, le focail an scoláire nuair is féidir, agus cuirtear an DLP ar an eolas gan mhoill. Ní fhanann ábhar imní le cruinniú folláine, le hidirghabháil RSO ná le coinne threorach.

Tuairisciú do Tusla

Nuair atá forais réasúnacha imní ann go bhfuil mí-úsáid nó faillí déanta, á déanamh, nó i mbaol a déanta do leanbh, leanann an DLP Nósanna Imeachta 2025 agus déanann sé nó sí tuairisc do Tusla gan mhoill trí na bealaí reatha. Ní gá cruthúnas a bheith ag an scoil. Má tá amhras faoin tairseach, lorgaítear comhairle Tusla agus taifeadtar í.

Dualgas duine shainordaithe

Fanann an dualgas reachtúil ar gach duine sainordaithe nuair a shroichtear an tairseach ábhartha; ní leor an DLP a chur ar an eolas. Féadfar tuairisc chomhpháirteach a dhéanamh de réir na nósanna imeachta. Más rud é nach ndéanann an DLP tuairisc, tugtar an míniú scríofa riachtanach don té a d'ardaigh an imní agus leanann an duine sainordaithe a dhualgas féin. Leantar na heisceachtaí agus na nósanna imeachta náisiúnta go beacht.

Teaghlach agus sábháilteacht

Ní theastaíonn cead tuismitheora chun tuairisc chosanta leanaí a dhéanamh. Cuirtear an teaghlach ar an eolas de réir na nósanna imeachta, ach ní dhéantar é má mhéadódh sé baol don leanbh, má chuirfeadh sé measúnú Tusla i mbaol, nó má chuirfeadh sé an tuairisceoir i mbaol. Taifeadtar an cinneadh. Má tá baol láithreach ann, iarrtar cabhair éigeandála trí 112/999 nó An Garda Síochána agus déantar teagmháil le Tusla de réir na nósanna imeachta.

Má bhaineann an imní leis an DLP, leantar an bealach tuairiscithe ar leith chuig an gCathaoirleach nó Príomhfheidhmeannach BOOGR mar is infheidhme. Coinnítear taifid chumhdaigh sna córais shrianta ar leith, seachas i ngnáthnótaí Tyro. Baineann na nósanna imeachta le himní a thagann chun solais sa scoil, ar lóistín, ar thuras nó ar líne.

6 Freagrachtaí taifid agus meastóireacht

Duine nó foireann	Freagracht
An Príomhoide	Ainmniú múinteoirí agus comhordaitheora OSPS/OCG; amchláir; oiliúint; acmhainní; gearáin agus coinneáil taifead.
Múinteoirí OSPS agus OCG	Pleanáil agus teagasc; mapa torthaí foghlama; taifead ar cheachtanna; measúnú foghlama agus gníomh cosanta.
Elizabeth agus an Fhoireann Tacaíochta	Nasc le folláine agus Bí Cineálta; bealaí cabhrach, guth na scoláirí agus athbhreithniú ar rochtain.
Niall agus an fhoireann RSO	Oiriúnuithe, cumarsáid inrochtana agus nasc leis na Pleananna Tacaíochta Dalta.
An Bord Bainistíochta	Glacadh agus maoirseacht; cinntiú go bhfuil an clár, an t-am agus na hacmhainní á gcur ar fáil.

Taifeadtar an dáta, an rang, na torthaí foghlama, an t-ábhar clúdaithe, na hacmhainní, aon seisiún caillte agus an socrú cúitimh. Úsáidtear machnamh, tascanna agus aiseolas chun foghlaim a mheas; ní bhailítear nochtuithe pearsanta mar obair mheasúnaithe. Coinnítear taifid íogaire ar leith ó thaifead curaclaim agus ó ghnáthnótaí Tyro.

Gníomh áitiúil	Freagracht agus fianaise
Laistigh de cheithre seachtaine ón nglacadh	An Príomhoide agus an múinteoir ainmnithe: iniúchadh ama, mapa cohórt agus bearnaí a thaifeadadh.
Gach téarma	An fhoireann OSPS/OCG: athbhreithniú ar chlúdach, rannpháirtíocht agus aiseolas sábháilte; seisiúin chaillte a athsceidealú.
Faoi Bhealtaine 2027	An Príomhoide: soláthar foirne, oiliúna agus 60 uair OSPS don iontráil ábhartha 2027 a dheimhniú.
Bealtaine–Meitheamh 2027	Elizabeth Murphy agus an Príomhoide: tuairisc chomhiomlán don Bhord agus plean feabhsúcháin.

7 Foinsí agus glacadh

Foinsí náisiúnta seiceáilte ar an 8 Samhain 2026. Cuirtear foilseacháin nua in ionad leaganacha níos sine nuair a eisítear iad. Is socruithe áitiúla iad na spriocanna ama cur i bhfeidhm sa bheartas seo mura sonraítear ceanglas náisiúnta.

[S1] CNCM OSPS na Sraithe Sóisearaí Sonraíocht 2023 agus foireann uirlisí Foinse oifigiúil

[S2] CNCM OSPS na Sraithe Sinsearaí Sonraíocht 2024 agus foireann uirlisí Foinse oifigiúil

[S3] An Roinn Ciorclán 0012/2025 Tabhairt isteach OSPS sinsearach agus socruithe LCA Foinse oifigiúil

[S4] An Roinn Eolas do thuismitheoirí agus caomhnóirí faoi OSPS Foinse oifigiúil

[S5] An Roinn Ciorclán 0043/2018 Cláir sheachtracha cuairteoirí agus caint scoile Foinse oifigiúil

[W3] CNCM Junior Cycle Wellbeing Guidelines 2021 Foinse oifigiúil

[W4] An Roinn Ciorclán 0062/2026 Socruithe na Sraithe Sóisearaí 2026/2027 Foinse oifigiúil

[P1] An Roinn Child Protection Procedures for Schools 2025 agus Ciorclán 0041/2025 Foinse oifigiúil

[P2] Tusla Tuairisciú ag daoine sainordaithe Foinse oifigiúil

[P3] Tusla Ábhar imní maidir le cosaint agus leas linbh Foinse oifigiúil

[P4] An Roinn Bí Cineálta Procedures to Prevent and Address Bullying Behaviour 2024 Foinse oifigiúil

[R1] An Roinn Treoirlínte RSO 2024 agus doiciméid SET Foinse oifigiúil

[L1] Leabhar Reachtanna na hÉireann An tAcht Oideachais 1998 Foinse oifigiúil

[L2] Leabhar Reachtanna na hÉireann An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 Foinse oifigiúil

[S6] CNCM Background paper and brief for the redevelopment of Senior Cycle SPHE — bunús an tsoláthair OCG bhliantúil. https://ncca.ie/media/5661/background-paper-and-brief-for-the-redevelopment-of-senior-cycle-sphe.pdf

Glacadh agus athbhreithniú

Cuirtear an t-athbhreithniú seo faoi bhráid an Bhoird tar éis comhairliúcháin chuí. Tá glacadh Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí 2025 deimhnithe ag an scoil; ní hionann sin agus dáta faofa an athbhreithnithe seo.

Dáta glactha an athbhreithnithe 22/10/2026

Cathaoirleach Ciarán Ó Ceallaigh Síniú *Ciarán Ó Ceallaigh*

Príomhoide Máiréad Ní Fhátharta Síniú *Mairéad Ní Fhátharta*

Athbhreithniú Bealtaine–Meitheamh 2027.

Faomhadh BOOGR de réir na socruithe rialachais ábhartha